

Vischnaunca da Breil

**Reglament dallas alps e pastiras da casa dalla
vischnaunca da Breil**

Art.	1	Alps en vischnaunca
	2	Diever
	3	Dretgs gudida, gudiment da pastira
	4	Nominaziun dils dretgs
	5	Dretg d'alpegiaziun, sclausa, obligaziun d'alpegiaziun ordvart
	6	Repartiziun
	7	Decisiun da cargada e scargada
	8	Constrenschida d'animals
	9	Muntanera ellas alps e sin pastira
	10	Scargada
	11	Tscheins d'alp
	12	Pustretsch
	13	Numerar
	14	Obligaziuns dalla vischnaunca
	15	Administraziun e survigilonza
	16	Pensum dalla suprastonza communal
	17	Ugaus d'alp
	18	Obligaziuns dallas caschadas, classena
	19	Classena
	20	Cumissiun d'alp
	21	Pensum dalla cumissiun
	22	Revisiun
	23	Bonificaziun als ugaus
	24	Gidonters
	25	Fumeglia
	26	Tgira dalla cuntrada
	27	Castitgs
	28	Dretg da recuors
	29	Determinaziuns finalas

La vischnaunca da Breil relai cun valur digl 1 da schaner 2015 per tut las alps sin siu territori il suandont regalament:

Art. 1 Alps en vischnaunca

Las alps en proprietad e possess da vischnaunca ein:

Alp Quader

Alp Breil

cun las partiziuns: 1. Tschegn dadens – 2. Tschegn dado - 3. Alp Nova –
4. Alp Rubi -5. Frisal cun Faschas e Zanin - 6. pastiras da casa

Art. 2 Diever

Il dretg da diever dallas alps e pastiras da vischnaunca ei surschaus als vischins, possessurs da biestga armentiva, cavals ed animals manedels.

Las alps e pastiras astgan mo vegnir gudidas duront la vegetaziun.

Secund las relaziuns san las alps era vegnir cargadas cun animals manedels.

Sch'il diember d'animals en singulas categorias ei memia gronds, ha la suprastonza la cumpetenzza da contingentar il maximum tenor ils dretgs stipulai dil cantun grischun (Normalstoss).

Art. 3 Dretgs da gudida

Las numnadas alps san vegnir cargadas cun total 565.210 dretgs (Normalstoss) ils quals serepartan sin las singulas alps sco suonda :

Quader, vaccas da mulscher	158.99
Tschegn dadens, vaccas da mulscher cun caschar	73.180
Alp Nova cun Muladiras, genetschas e vaccas mumma cun vadials pigns e vaccas mumma che fan vadi en l'alp	85.150
Rubi , genetschas e vaccas mumma cun vadials pli gronds	81.350
Tschegn dado, mugias e vadials, tenor diever era tuttas autras categorias	87.480
Frisal cun Faschas e Zanin, nuorsas	32.870
Pastiras da casa, tuttas categorias	46.190
Total	565.210

3a) Gudiment da pastira

1. Las pastiras da casa cumpeglian suandonts territoris:

Naul – Runs – Ignius – Sur Runs – Plaun da Steilas – sur Acla
Plaun la purteglia – Plaun da pors – Sut prada – La Val –Luvrena-
Tuff- S.Sievi e Crest Tschuppina

2. La muaglia armentiva ha il dretg da gudida dallas alps tenor sura nominaziun sco gudiu entochen ussa. Cass cuntrari decida la cumissiun d'alp dad onn tier onn.
3. Allas nuorsas stat la pastira da casa a disposiziun primavera ed atun tenor basegns. La stad fan ellas diever da Frisal , Faschas , Zanin e Plaun bials.
4. La pastira che vegn buca duvrada dallas nuorsas, vegn pasculada cun la muaglia armentiva tenor basegns.
5. Per mantener e promover il gudiment dallas pastiras da casa en tuts vischinadis sa la suprastanza communal surschar il dretg da pasculaziun da singulas pastiras all'interessenza privata cun cundiziun che quels animals vegnien ord menaschis dalla vischnaunca da Breil.
6. Pastiras che vegnan buca duvradas dalla societad d'alp Breil, decida la suprastanza communal da surschar all'intressenza privata.

Art. 4 Nominaziun dils dretgs

La biestga armentiva, animals manedels, cavals, eav. vegnan quintai tenor ordinaziun dalla confederaziun :

vaccas	(mulscher, schetgas e tittar)	1.00
genetschas	(sur 730 gis)	0.60
mugias	(365 – 730 gis)	0.40
vadials gronds	(160 – 365 gis)	0.33
vadials pigns	(tochen 160 gis)	0.13
nuorsas e cauras		0.17

Ulteriuras categorias tenor ordinaziun. Dat ei midadas da tala, vegn lezza surprida.

Art. 5 Dretg d'alpegiazium

En rama dils dretgs stipulai, ei l'alpegiazium primarmein resalvada als menaschis purils domiciliari en vischnaunca.

Tier basegns da sclausa d'alpegiazium, ein oravontut ils pursanavels cun animals che vegnan envernai ordlunder pertuccai.

Per plaz d'alpegiazium che la vischnaunca procura ordvart igl intschess communal, ein ils pursanavels obligai da cargar. En prinzipi duei quei succeder voluntari.

Schiglioc vegnan ils animals bullettai en successiun dils dretgs alpegiai e tuts pursanavels vegnan constrenschi avon ch'in possi vegnir alternaus.

Art. 6 Repartiziun

- La repartiziun dils tiers sin las singulas alps vegn fatga dil gerau d'agricultura.
- Per garantir in menaschi surportabel en tuttas alps, duei vegnir repartiu il diember adattau per tuttas alps .
- Ei l'ulivaziun volontaria buca pussevla vegn bullettau .

Art. 7 Decisiun dalla cargada e scargada

Il termin dalla cargada e scargada vegn decidius entras la radunonza da pursanavels.

En cass da neiv cloma il gerau ad ina radunonza extrordinaria.

Art. 8 Constrenschida d'animals e taxas

Animals dumbrai e pri sin gliesta da cargada ston vegnir cargai ell'alp annunziada. Cass cuntrari ei da pagar ina taxa da Fr. 50.-, exceptiu animals malsauns.

- Animals pri ord l'alp avon igl empren d'uost pagan miez pustretsch.
- Vaccas mulschas in meins pagan miez pustretsch
- Animals che van alla malura pagan negin pustretsch. Exepiu vaccas che produzeschan pagan tenor gis. (mulscher e vaccas mumma cun vadi)
- Animals pri ord l'alp muort malsogna, pagan tenor gis.

Animals da vèz ei il proprietari obligaus da prender ord l'alp. Vadials mumma masculins ein da castrar avon la cargada.

Art. 9 Muntanera en las alps e sin pastira

La muaglia e muntanera en las alps e sin pastira da casa ei da metter sut survegionza da pastur. En singuls cass sa era vegnir eregiu entras ils pursanavels sez ina classena adeguata.

Per animals che vegnan pri si, basegna ei ina lubientscha dalla suprastonza communal.

Art. 10 Scargada

Il liug, la successiun ed il modus dalla scargada dallas alps decida mintgamai la radunonza da scargada. Per mantener e promover ina biala scargada duei sche pusseivel vegnir scargau a Plaun Rueun. Per quella grevezia ed eventuels donns indemnisescha la societad d'alp Breil ils pursanavels pertuccai.

Ei sa era vegnir fixau in auter liug da scargada.

Art. 11 Tscheins d'alp

Las alps e pastiras da casa ein affitadas dalla societad d'alp Breil e dalla societad Naul Frisal. Talas pagan tscheins per quei tenor contract cun la vischnaunca. Il tscheins croda fin december.

Art. 12 Pustretsch

Il pustretsch da scadina alp vegn quintaus e repartius s'ils animals alpegiai.

Vaccas schetgas e vaccas mumma vegnan sche pusseivel cargadas en alps da genetschas e pagan il medem pustretsch sco las genetschas.

Art. 13 Numerar

Tut ils animals che vegnan alpegiai, ein da numerar.

Art. 14 Obligaziun dalla vischnaunca

L'erecziun e manteniment dils edificis, dils indrezs, urbarisaziun e megliuraziun da pli gronda dimensiun sco era reconstrucziuns necessarias entras donns elementars ei caussa dalla vischnaunca.

Art. 15 Administraziun e survigilanza

L'administraziun e survigilanza dils beins e caussas alpestras ei surdau a sequents organs:

- A) Suprastonza communal (survigilanza suprema)
- B) Ugaus d'alp
- C) Cumissiun d'alp

Art. 16 Pensum dalla suprastonza communal

1. Alla suprastonza ei surdada la suprema survigilanza sur dallas alps, pastiras da casa, ils edificis sco era sur dils ulteriurs organs suranumni.
2. Ella fa la dumbraziun e la repartiziun dils animals per la cargada e procura per las gliestas dils animals che vegnan alpegiai.

Art. 17 Ugaus d'alp

Per mintg'alp elegia la radunonza dils pursanavels per ina perioda da 3 onns in ugau. A quels ein suandonts pensums adossai.

1. Mintg'onn avon cargar far in tur da controlla en l'alp
2. Survigilanza e controlla dallas pastiras, dils baghetgs e digl inderz d'alp
3. Survigilanza dil menaschi d'alp e cussegliaziun dalla fumeglia
4. Controlla digl inventari
5. Organisaziun dil menaschi tenor las statutas e carnet da pensums dalla societad d'alp Breil

Observaziuns extrordinarias ein d'annunziar immediat al gerau d'agricultura.

Art. 18 Obligaziun dallas caschadas

Allas caschadas ei en special adossau:

1. La cultivaziun ed il manteniment dallas pastiras e l'utilisaziun da puschina.
2. Il manteniment ordinari da mobiliar e vischala.
3. Procurar per ils medicaments necessaris.
4. Procurar per fein, strom, sal, lenna, eav.
5. L'erecziun dallas classenas e trutgs.
6. Cuosts da glisch, telefon, carburont, ielis eav.

Art. 19 Classena

Las classenas e lavurs cumminas en tut las alps vegn dau la pusseviltad dad erreger entras tuts pursanavels. Il material da clauder e la lenna da brisch san vegnir raccoltai gratuitamein ord ils uauls da vischnaunca. Ils pursanavels ein specialmein obligai da respectar igl uaul e buca donnegiar tal.

Per seivs d'aissas metta la vischnaunca a disposiziun talas gratuitamein sin plaz resgia.

Per seivs d'energia metta la vischnaunca a disposiziu pals da lenn.

Art. 20 Cumissiun d'alp

L'organisaziun dil menaschi en las alps, la survigilanza ed il quitau per edifezis e pastiras ed il rendaquen ei surschau alla cumissiun d'alp che vegn elegida dalla radunonza generala. Directiva per l'elecziun e per la gronda part dils pensums ed obligaziuns ein las statutas dalla soc. d'alp Breil ed il carnet da pensums dalla cumissiun d'alp

Art. 21 Pensum dalla cumissiun

Il pensum dalla cumissiun consista ord:

1. Pladir fumeglia
2. Survigilonza ed administraziun dils menaschis d'alp.
3. Menar il quen per tuttas alps, procurar per las pagas da fumeglia ed ugaus, haver quitau dalla facultad e presentaziun dil quen als pursanavels dalla radunonza da rendaquen.

Art. 22 Revisiun

Ils quens da pustretsch da tut las alps vegnan revidi dil genau e d'in revisur. Suenter che tut ils quens ein vegni controllai dils ugaus dallas differentas alps ensemen cun la cassiera

Art. 23 Bonificaziun

Per lur lavur vegnan ils ugaus e la cumissiun indemnisai tenor carnet da pensums dalla cumissiun d'alp.

Art. 24 Gidonters

En cass da basegns (neiv, midadas, eav.) san ils ugaus clamar gidonters tenor basegns.

Art. 25 Fumeglia

Alla fumeglia d'alp ei adossau suandontas obligaziuns:

1. Sesanflar il di dalla cargada allas 07.00 uras en l'alp.
2. Haver quitau e schanetg necessari dil muvel, dils edifecis, indrez e tut il material en lur diever.
3. Annunzia immediata dad animals malsauns e spari.
4. Conceder dretg da habitar per pli che 5 dis en tegias d'alp e persunas ch'ei buca el menaschi basegna la lubientscha dalla suprastonza communal ed ugau d'alp.
5. Durent il temps da catscha han mo catschadurs cun domicil en vischnaunca il dretg da far diever da tegias d'alp. Ina gruppa da catscha astga mintgamai far diever da soli ina tegia.
6. Donns caschunai en da reparar sin quen dil donnegiader.
7. Als pasturs en las alps da schetgs ei lubiu da prender en l'alp senza pagar pustretsch: ina vacca da pastur, quater cauras, gaglianas e dus salvarnoris.
8. Alla fin d'all'alpegiaziun ei la fumeglia constrenschida da schar anavos tuttas localitads e plaz en in bien uorden e schuber. Ils objects ein da surdar enteifer treis dis agl ugau d'alp.
9. Suenter la scargada dat mo la suprastonza communal la lubientscha da far diever da tegias d'alp.

Art. 26 Tgira dalla cuntrada

Tenor la lescha d'agricultura ed en special la lescha per il schurmetg dalla cuntrada duei igl affitader dallas alps da vischnaunca mantener e tgirar praus e pastiras per che tals stettien en bien stan e creschien buca en.

Art. 27 Castitgs

Surpassaments visavi las perscripziuns da quest decret vegnan puni dalla suprastonza communal cun castitgs da frs 50.-- tochen frs 500.--. Il daner da castitg croda en cassa communal.

Art. 28 Dretg da recuors

Encunter disposiziuns e puniziuns decretadas dalla suprastonza communal sa vegnir recurriu alla cumissiun da recuors communal per mauns dil cussegl da vischnaunca enteifer 20 dis.

Art. 29 Determinaziuns finalas

Las statutas dalla societad d'alp Breil ed il carnet da pensums dalla cumissiun d'alp, fuorman ina part integrada da quest reglament.

Per tuttas caussas buca regladas en quest reglament, valan las leschas surordinadas da confederaziun e cantun

Cun l'approbaziun dil present reglament vegnan tuttas autras determinaziuns sco era il decret relaschaus ils 20.5.1998 e revidius ils 25.3.2000 sligiai si.

Il present reglament ei approbaus dil cussegl da vischnaunca ils 17-11-2014.

Breil ils 24 da november 2014

En num dil cussegl da vischnaunca

Il president :

Marcus Brunner

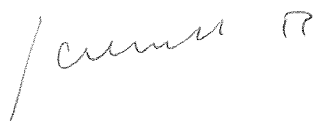
Il vicepresidente :

Edvin Cathomas

En num dalla vischnaunca :

Il president communal :

Igl actuar :

